

Realkreditinstitutter

Markedsudvikling 2011

1.	Konklusioner	3
2.	Hovedtendenser i realkreditinstitutternes årsregnskaber	5
	Tabel 1. Realkreditinstitutternes årsregnskaber 2007-2011	5
	Figur 1. Udviklingen i netto renteindtægter samt bidragsindtægter 2006-2011.....	6
	Tabel 2. Udvalgte nøgletal 2007-2011	7
	Figur 2. Udviklingen i realkreditinstitutternes restancer i forhold til terminsydelsen samt nedskrivninger 2009-2011	8
3.	Risici	9
	<i>Rentetilpasningslån</i>	9
	Tabel 3. Andelen af rentetilpasningslån af realkreditinstitutternes samlede udlån 2003-2011	9
	Figur 3. Udviklingen i den korte og lange gennemsnitlige realkreditobligationsrente 1999-2011	9
	<i>Afdragsfrihed</i>	10
	Tabel 4. Andelen af afdragsfrie lån af realkreditinstitutternes samlede udlån 2003-2011	10
	<i>Supplerende sikkerhedsstillelse</i>	11
	Tabel 5. Andelen af udstedte særligt dækkede obligationer (SDO/SDRO'er) og traditionelle realkreditobligationer af det samlede udlån, primo 2008-2012.....	11
	Figur 4. Samlet supplerende sikkerhedsstillelse for SDO/SDRO udstedelser 2011.....	12
	<i>Refinansieringsrisiko</i>	13
	<i>Ny regulering</i>	13
	Boks 1. Udfordringer med det kommende CRD IV direktiv.....	14
4.	Om statistikken	16
5.	Appendiks	17
	Appendiks 1. Realkreditinstitutternes årsregnskaber 2007-2011	17
	Appendiks 2. Realkreditinstitutternes årsregnskaber på institutniveau 2011.....	18
	Appendiks 3. Udviklingen i kapital og risikovægtede poster 2007-2011.....	19
	Appendiks 4. Realkreditinstitutternes nøgletal 2007-2011.....	20
	Appendiks 5. Realkreditinstitutternes nedskrivningsprocenter 1991- 2011.....	21

Markedsudviklingen i 2011 for realkreditinstitutter

1. Konklusioner

Udviklingen i realkreditinstitutterne i 2011 har været præget af de fortsat lave realkreditobligationsrenter. Ved udgangen af året var den korte realkreditobligationsrente 0,8 pct., mens den lange var 4,1 pct. Samtidig var året præget af en fortsat svag konjunkturudvikling og et svagt ejendomsmarked.

De faldende ejendomspriser har forøget kravet til realkreditinstitutternes supplerende sikkerhedsstillelse. I løbet af 2011 har realkreditinstitutterne med en SDO/SDRO godkendelse stillet yderligere 30 mia. kr. i lovpligtig supplerende sikkerhed udover den lovpligtige supplerende sikkerhed på 81 mia. kr. i starten af året. SDO/SDRO finansieret udlån udgjorde 68 pct. af det samlede realkreditudlån (primo 2012).

I de senere år har realkreditinstitutterne ydet en konstant stigende andel rentetilpasningslån, og denne udvikling er fortsat i 2011, således at andelen af rentetilpasningslån ved årets udgang var godt 72 pct. mod knap 70 pct. ved udgangen af 2010.

Den betydelige andel af rentetilpasningslån – kombineret med en høj andel af lån med afdragsfrihed – betyder øget risiko for kredittab ved stigninger i renteniveauet. Det er derfor væsentligt, at realkreditinstitutterne afsætter den nødvendige kapital til at imødegå såvel eventuelle rentestigninger som ejendomsprisfald. Institutterne skal ligeledes sikre, at deres nuværende kreditpolitik tager højde for disse risici.

Realkreditinstitutterne arbejder med at adressere refinansieringsrisikoen. En udbredelse af refinansieringstidspunkterne til en mere jævn fordeling henover året vil gøre realkreditsystemet mere robust og stabilt.

Finanstilsynet er optaget af, at realkreditsystemet er robust i forhold til prisfald på ejendomsmarkedet og markante rentestigninger. Derfor pålægges institutterne løbende at foretage stress-test af sådanne scenarier, og vi lægger vægt på, at sektoren arbejder hen mod at øge modstandskraften yderligere. Vi har samtidig en dialog med institutterne om de initiativer, der bliver taget i øjeblikket for at løse udfordringerne.

Hovedtallene for realkreditinstitutter i 2011 er:

- Realkreditinstitutternes overskud før skat faldt til 4,8 mia. kr. mod 9,5 mia. kr. året før. Det dårligere resultat kan hovedsageligt henføres til et faldende resultat af kapitalandele og nettokurstab på værdipapirbeholdningerne.
- Resultat af kapitalandele er faldet med knap 2,0 mia. kr. sammenlignet med 2010 primært relateret til ét realkreditinstitut.
- Nettokurstab på værdipapirbeholdningerne udgjorde 2,8 mia. kr. mod 1,2 mia. kr. i 2010.
- Nedskrivninger på udlån er steget til 0,10 pct. af det samlede udlån mod 0,09 pct. året før svarende til en forøgelse med 0,4 mia. kr.

Se kapitel 4 for generelle bemærkninger om statistikken bag analyseartiklen, herunder om datagrundlaget.

2. Hovedtendenser i realkreditinstitutternes årsregnskaber

Realkreditinstitutterne fik i 2011 et positivt nettoresultat efter skat på 3,9 mia. kr. svarende til en halvering i forhold til 2010, jf. tabel 1. Faldet kan navnlig henføres til negative kursreguleringer og et svagt resultat fra kapitalandele.

Tabel 1. Realkreditinstitutternes årsregnskaber 2007-2011

Mio. kr.	2007	2008	2009	2010	2011	Ændring	
						2007-2011	2010-2011
Resultat poster (uddrag)							
Netto renteindtægter	13.974	15.389	18.583	17.589	17.353	4,4%	-1,3%
Udbytte af aktier mv.	247	187	90	69	74	-21,4%	7,2%
Netto gebyrindtægter	-1.050	-1.349	-1.299	-1.526	-1.884	12,4%	23,5%
Netto rente- og gebyrindtægter	13.171	14.227	17.374	16.133	15.543	3,4%	-3,7%
Kursreguleringer	272	-5.817	3.407	-1.222	-2.761	-259,0%	125,9%
Udgifter til personale og adm.	4.817	4.995	5.243	5.064	5.131	1,3%	1,3%
Nedskrivninger på udlån m.v.	-101	1.285	4.599	2.431	2.841	*	16,9%
Resultat af kapitalandele	2.489	319	-3.403	2.640	650	-23,5%	-75,4%
Resultat før skat	10.767	2.023	7.023	9.542	4.812	-14,9%	-49,6%
Skat	2.624	1.218	2.154	1.714	884	-19,6%	-48,4%
Årets resultat	8.143	805	4.870	7.827	3.929	-13,6%	-49,8%
Balance poster (uddrag)							
Tilgodehavender hos kreditinstitutter	385.375	438.955	542.598	585.169	623.011	10,1%	6,5%
Udlån	1.995.971	2.173.627	2.327.574	2.409.608	2.501.477	4,6%	3,8%
Obligationer	186.378	147.839	164.265	175.771	188.376	0,2%	7,2%
Aktier m.v.	9.489	4.372	5.015	5.705	4.265	-14,8%	-25,2%
Gæld til kreditinstitutter	345.343	477.632	612.182	633.018	663.536	14,0%	4,8%
Udstedte obligationer	2.037.097	2.107.714	2.249.942	2.362.252	2.473.733	4,0%	4,7%
Efterstillede kapitalindskud	16.114	14.922	26.646	23.294	23.954	8,3%	2,8%
Egenkapital	132.800	133.414	138.815	146.719	150.429	2,5%	2,5%
Balance	2.620.657	2.819.007	3.101.744	3.239.355	3.387.676	5,3%	4,6%

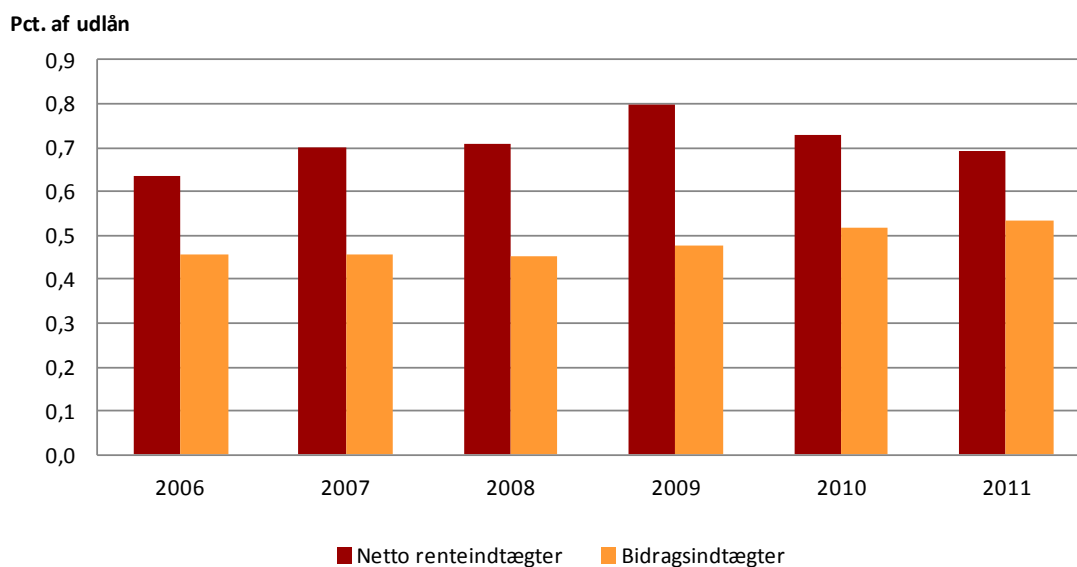
Anm.: *kan ikke beregnes.

Kilde: Indberetninger til Finanstilsynet.

Realkreditinstitutternes kerneindtjening i form af netto renteindtægter har været faldende siden 2009, jf. figur 1. Faldet kan primært henføres til det faldende renteniveau, mens bidragsindtægterne har været stigende blandt andet som følge af forøgede bidragssatser differentieret på lånetyper.

Netto gebyrindtægter udgjorde -1,9 mia. kr. i 2011 mod -1,5 mia. kr. i 2010. Den negative udvikling kan henføres til øgede provisionsudgifter til pengeinstitutter i forbindelse med formidling af realkreditlån. Samlet set faldt netto rente- og gebyrindtægter 3,7 pct. i 2011 i forhold til året før.

Figur 1. Udviklingen i netto renteindtægter samt bidragsindtægter 2006-2011

Kilde: Indberetninger til Finanstilsynet.

Kursreguleringer udgjorde et tab på 2,8 mia. kr. i 2011 mod et tab på 1,2 mia. kr. i 2010. Hovedårsagen er en betydelig negativ værdiregulering af realkreditinstitutternes afledte finansielle instrumenter primært som følge af renteutviklingen.

Nedskrivningerne var på 2,8 mia.kr. i 2011 svarende til en stigning på 17 pct. eller 0,4 mia. kr. i forhold til 2010. Årets nedskrivningsprocent udgjorde 0,10 pct. af det samlede udlån mod 0,09 pct. året før.

Resultatet af kapitalandele (dvs. dattervirksomheder og kapitalinteresser) faldt fra 2,6 mia. kr. i 2010 til 0,7 mia. kr. i 2011. Faldet kan primært henføres til ét realkreditinstitut, hvor resultatet af kapitalandele er en betydelig andel af både instituttets og sektorens resultat.

Realkreditinstitutternes samlede balance udgjorde 3,388 mia. kr. ved udgangen af 2011 svarende til en vækst på 4,6 pct. sammenlignet med udgangen af 2010. Det samlede udlån steg 3,8 pct. og udgjorde 2.501 mia. kr. ved udgangen af 2011.

Egenkapitalen steg 2,5 pct. og udgjorde 150,4 mia. kr. Realkreditinstitutternes solvens- og kernekapitalprocenter er derimod faldet i forhold til 2010, jf. tabel 2. Af tabellen ses, at solvens- og kernekapitalprocenterne faldt henholdsvis 1,08 og 1,07 procent point fra

ultimo 2010. Det skyldes, at de risikovægtede aktiver er steget mere end kernekapitalen og basiskapitalen siden udgangen af 2010. De risikovægtede poster vil typisk stige i dårlige konjunkturer med stigende tab og restancer, da risikovægten skal afspejle risikoen på udlånet.

Tabel 2. Udvalgte nøgletal 2007-2011

<i>Pct.</i>	2007	2008	2009	2010	2011
Indtjening pr. omkostningskrone	3,07	1,30	1,67	2,17	1,55
Egenkapitalforrentning før skat	8,41	1,53	5,16	6,69	3,25
Solvensprocent	12,06	20,25	20,37	19,95	18,87
Kernekapitalprocent	11,11	18,96	19,80	19,59	18,52

Anm.: Se samlet nøgletalsoversigt i appendiks 4.

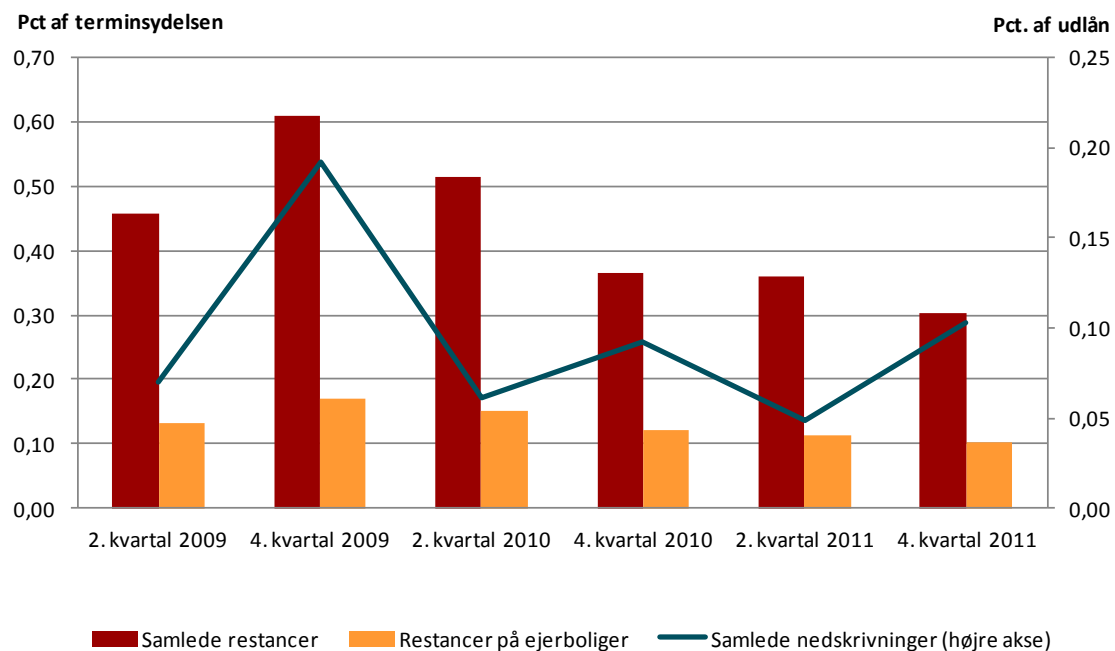
Kilde: Indberetninger til Finanstilsynet.

Realkreditinstitutternes indtjening pr. omkostningskrone (dvs. antallet af tjente kroner for hver krone, der er brugt) er faldet til 1,55 kr. fra 2,17 kr. året før.

Tilsvarende faldt egenkapitalforretning før skat til 3,25 pct. i 2011, hvilket er den laveste forrentning siden 2008.

Restancerne, dvs. låneydelser der ikke er betalt rettidigt, har været faldende siden 2009. I forhold til året før er restancerne ved udgangen af 2011 faldet fra 0,4 pct. af den samlede terminsydelse til 0,3 pct., jf. figur 2. I samme periode er nedskrivningerne steget fra 0,09 pct. af det samlede udlån til 0,10 pct.

**Figur 2. Udviklingen i realkreditinstitutternes restancer i forhold til terminsydel-
sen samt nedskrivninger 2009-2011**

Anm.: Restancen opgøres som summen af restancerne i 3½ måneder, 6½ måneder og 12½ måneder.

Kilde: Indberetninger til Finanstilsynet.

3. Risici

De senere års udvikling på realkreditområdet og i økonomien generelt stiller instituttene over for en række udfordringer.

Rentetilpasningslån

Mere end 72 procent af realkreditinstitutternes samlede udlån ved udgangen af 2011 var lån med rentetilpasning svarende til 1.728 mia. kr., jf. tabel 3. Det er en fordobling af andelen siden 2003, hvor den udgjorde 35,8 pct.

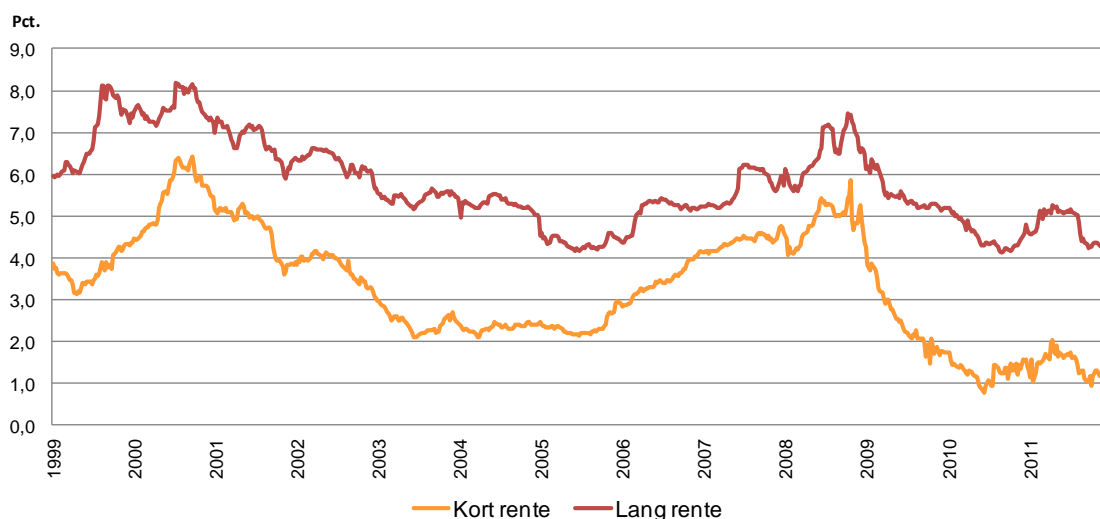
Tabel 3. Andelen af rentetilpasningslån af realkreditinstitutternes samlede udlån 2003-2011

Pct.	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Rentetilpasningslån (alle løbetider)	35,8	44,3	51,4	51,9	52,0	54,9	64,6	69,9	72,2
- heraf med en løbetid op til og med 1 år	50,1	57,9	72,1	75,7	76,2	75,7	75,1	72,5	71,1
- heraf med en løbetid over 1 år	49,9	42,1	27,9	24,3	23,8	24,3	24,9	27,5	28,9

Kilde: Danmarks Nationalbank.

Væksten i rentetilpasningslån skal ses i lyset af dels det lave niveau for den korte rente, dels det relativt store spænd mellem den korte og den lange rente, jf. figur 3.

Figur 3. Udviklingen i den korte og lange gennemsnitlige realkreditobligationsrente 1999-2011

Anm.: Rentegennemsnittene beregnes som en sammenvejning af de aktuelt anvendte obligationsserier for henholdsvis lange og korte realkreditobligationer. Sammenvejningen er baseret på nyudstedte realkreditobligationer og gennemsnittet af den effektive rente på de pågældende nyudstedelser.

Kilde: Realkreditrådet.

Den øgede andel af lån med rentetilpasning indebærer, at mange låntagere betaler en lavere ydelse på deres lån, hvilket navnlig er gavnligt i den nuværende konjunktursituation. På den anden side indebærer det også en øget renterisiko, som kan materialisere sig i øgede kredittab i tilfælde af rentestigninger.

Finanstilsynet har i de seneste år sat fokus på renterisikoen i realkreditinstitutterne og kræver i dag blandt andet, at realkreditinstitutterne ved solvensbehovsopgørelsen specifikt forholder sig til den forøgede risiko, der er forbundet med den del af udlånsporteføljen, hvor låntagerne er udsat for en renterisiko.

Institutterne er forpligtet til at gennemføre partielle følsomhedsberegninger, som angiver det forventede tab ved rentestigninger af forskellig styrke i forhold til den del af porteføljen, som har rentetilpasning og under hensyntagen til de aktuelle lånevilkår, herunder afdragsfrihed.

Fra 2011 er beregningsforudsætningerne styrket, idet institutterne nu også skal tage højde for ejendomsprisfald af forskellig størrelse ved de pågældende rentestigninger.¹

Afdragsfrihed

Lån med afdragsfrihed udgør en stor andel af det samlede realkreditudlån. Således udgjorde lån med afdragsfrihed ultimo 2011 54 pct. af det samlede realkreditudlån, og 87 pct. af de samlede afdragsfrie lån er rentetilpasningslån, jf. tabel 4.

Tabel 4. Andelen af afdragsfrie lån af realkreditinstitutternes samlede udlån 2003-2011

<i>Pct.</i>	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Afdragsfrie lån	5,5	16,9	27,4	35,2	42,9	47,9	50,8	52,6	54,0
- heraf andelen af rentetilpasningslån	87,1	85,4	76,1	72,0	68,7	71,0	81,5	85,9	87,2

Kilde: Danmarks Nationalbank-

Lån med afdragsfrihed for private låntagere blev muliggjort ved en lovændring i 2003, og andelen har været støt stigende siden da. I henhold til realkreditlovgivningen må afdragsfriheden på sådanne lån ikke overstige 10 år. De første lån med afdragsfrihed blev bevilget i 2003. Det vil sige, at de første udløb af afdragsfriheden vil ske i løbet af 2013.

¹ Læs mere på Finanstilsynets hjemmeside: <http://www.finanstilsynet.dk/da/Temaer/Solvens/Kreditinstitut-og-fondsmaegleromradet/Regler.aspx>

Ved udløb af afdragsfrihed kan kunden eventuelt ønske en ny afdragsfri periode og således ansøge om et nyt lån. Afhængig af blandt andet belåningsgraden af den pågældende ejendom kan kunden risikere, at instituttet ikke ønsker at bevilge afdragsfrihed i fuldt omfang på et nyt lån. Der kan også være opstået den situation, at værdien af kundens ejendom er faldet, således at lånegrænsen er overskredet, hvilket kan have betydning for muligheden for at få et nyt lån til fuld refinansiering af det gamle lån.

Risikoen ved afdragsfriheden opstår, hvis låntagers økonomi ved den afdragsfrie periodes ophør har udviklet sig på en måde, så det er vanskeligt at betale en terminsydelse med afdrag. Det gælder særligt, hvis der er tale om rentetilpasningslån, og renten samtidig stiger.

Finanstilsynet er opmærksomt på denne problemstilling og har derfor haft en dialog med branchen og de enkelte institutter herom.

Supplerende sikkerhedsstillelse

Med lovændringen i 2007 fik realkreditinstitutterne mulighed for også at finansiere deres udlån med de nye såkaldte SDO/SDRO obligationer.² De fleste ejere af SDO/SDRO obligationer er kreditinstitutter samt forsikrings- og pensionselskaber. For investorerne er disse typer obligationer mere sikre end traditionelle realkreditobligationer (RO) og vægter således mindre i investorerens risikovægtede aktiver. På den anden side indebærer udstedelsen af SDO/SDRO obligationer, at realkreditinstitutterne skal stille supplerende sikkerhed ved ejendomsprisfald.

Andelen af SDO/SDRO-finansierede realkreditudlån er steget til 68 pct. primo 2012, jf. tabel 5.

Tabel 5. Andelen af udstedte særligt dækkede obligationer (SDO/SDRO'er) og traditionelle realkreditobligationer af det samlede udlån, primo 2008-2012

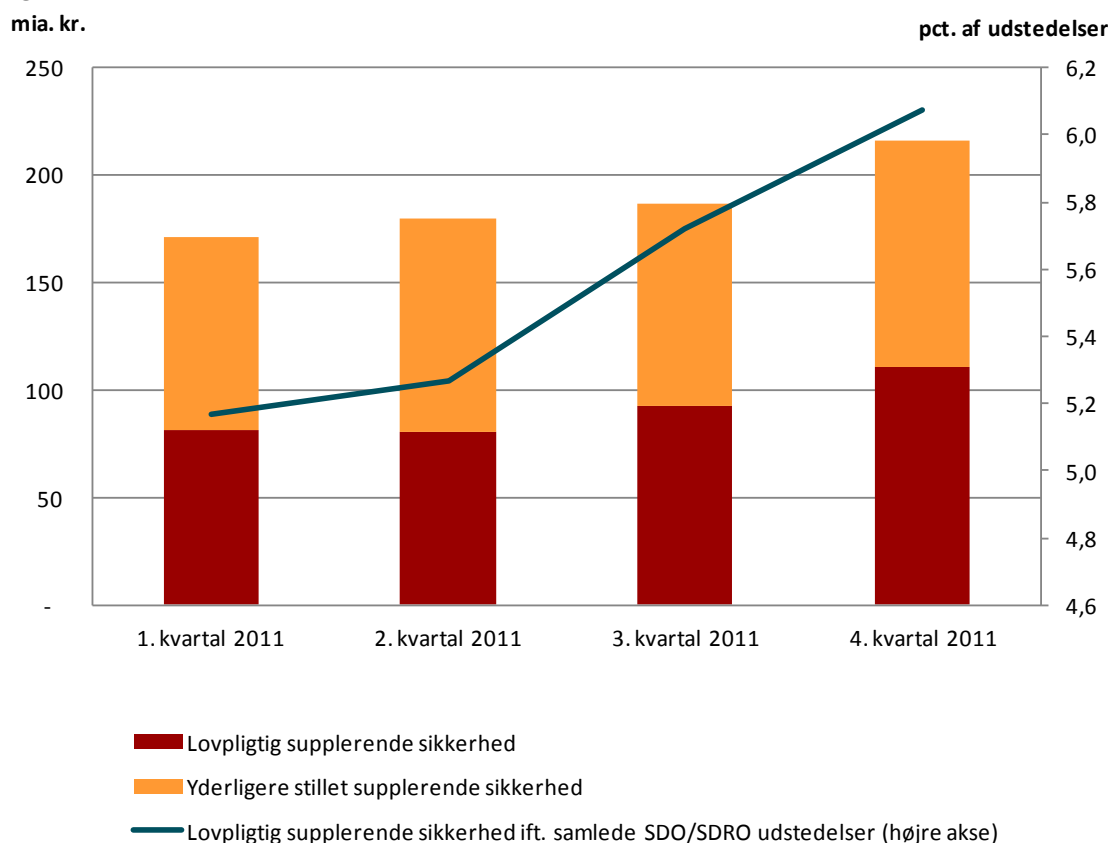
<i>Pct.</i>	2008	2009	2010	2011	2012
Realkreditobligationer (RO'er)	86,1	64,4	50,4	38,4	32,0
Særligt dækkede obligationer (SDO/SDRO'er)	13,9	35,6	49,6	61,6	68,0

Kilde: Danmarks Nationalbank.

² For en detaljeret beskrivelse af SDO lovgivning, se markedsudviklingsartiklen for realkreditinstitutter 2009.

Ved udgangen af 2011 var der som følge af lånegrænseoverskridelser på lån finansieret af realkreditinstitutterne med SDO/SDRO stillet lovpligtig supplerende sikkerhed for godt 111 mia. kr., jf. figur 4. I relative termer svarer det til 6,1 pct. af de samlede udstedelser. Lovpligtig supplerende sikkerhed til ejerboliger udgør 48 pct. af disse sikkerheder.

Figur 4. Samlet supplerende sikkerhedsstillelse for SDO/SDRO udstedelser 2011

Kilde: Indberetninger til Finanstilsynet.

Udover den lovpligtige supplerende sikkerhed har realkreditinstitutterne stillet yderligere supplerende sikkerhed for et tilsvarende beløb (106 mia. kr. ved udgangen af 2011) med henblik på at opnå en tilfredsstillende investorerbeurteilung af obligationerne. Her spiller ratingbureauerne en væsentlig rolle, og kombinationen af faldende ratings og øgede krav til kapitaldækningen af de enkelte udstedelser udgør en væsentlig udfordring for institutterne. En udfordring, som vil blive øget i tilfælde af yderligere væsentlige prisfald på ejendomsmarkedet.

I solvensbehovsopgørelsen er institutterne forpligtet til at gennemføre følsomhedsberegninger, som angiver det yderligere behov for supplerende sikkerhed ved ejendomsprisfald på hhv. 5 pct., 10 pct. og 20 pct.

Refinansieringsrisiko

Den høje og stigende andel af lån med rentetilpasning, hvoraf godt 71 pct. har en løbetid på op til 1 år, er forbundet med risikoen for løbende at refinansiere en stor mængde udlån på meget kort tid.

Risikoen er, at instituttet på tidspunktet for den planlagte refinansiering af de afløbne obligationer ikke kan finde købere til obligationerne eller eventuelt kun til en pris, som vil medføre store tab som følge af, at en del af kunderne ikke har råd til at betale den høje rente.

Realkreditinstitutterne arbejder med en udbredelse af refinansieringstidspunkterne fra primært at være ultimo året til at være løbende henover året, så der ikke er så stor koncentration på et enkelt tidspunkt.

Der er dog stor forskel på, hvor langt de enkelte institutter er nået hermed. Nogle institutter har gennem længere tid anvendt pantebreve, der tillader en spredning af refinansieringstidspunkterne pænt henover året, mens andre har en større udfordring hermed henset til udformningen af pantebrevene.

En udbredelse af refinansieringstidspunkterne til en mere jævn fordeling henover året vil gøre realkreditsystemet mere robust og stabilt i forhold til, at der skulle opstå problemer med refinansieringen i eksempelvis en periode med finansielle vanskeligheder.

Ny regulering

I EU sammenhæng arbejdes der for tiden med et nyt kapitalkravsdirektiv (CRD IV) og -forordning. De foreliggende udkast til direktiv og forordning indeholder flere problemstillinger med særlig relevans for dansk realkredit, jf. boks 1.

Boks 1. Udfordringer med det kommende CRD IV direktiv

EU's nye kapitalkravsdirektiv og -forordning, som der arbejdes på for tiden, rummer en række udfordringer for dansk realkredit.

LCR

Likviditet er et af de områder, som forordningen vil stramme op på. Her tager en ny definition af likvide aktiver ikke i tilstrækkeligt omfang højde for, at eksempelvis obligationer fra danske realkreditinstitutter oftest er lige så likvide som mange statsobligationer, der automatisk rubriceres som likvide.

Under den seneste finansielle krise har realkreditobligationer vist sig at være en meget likvid aktivtype. Fra dansk side har der derfor været arbejdet for at sidestille danske realkreditobligationer med statsobligationer for så vidt angår likviditet for at muliggøre en fortsat høj efterspørgsel efter danske realkreditobligationer med deraf følgende attraktive renter. De løbende ændringer i de foreslåede regler har generelt bevæget sig i den rigtige retning i forhold til denne problemstilling.

NSFR

Selve fundingstrukturen i et kreditinstitut stilles der også øgede krav til med det nye forordningsforslag. Der er tale om krav, som vil give alvorlige udfordringer for den eksisterende danske model for rentetilpasningslån. Definitionen af stabil finansiering medfører, at udlån med en løbetid over et år skal finansieres 100 pct. med stabil finansiering, dvs. obligationer med en restløbetid på minimum et år.

Ratings

Udkastene til nye regler rummer også en række andre udfordringer for dansk realkredit, herunder for så vidt angår brug af ratings. Generelt har der dog været en vis lydhørhed overfor de danske synspunkter om, at dele af de kommende regler bør ændres for ikke unødigt at skade et i øvrigt velfungerende dansk realkreditsystem.

Også den nye Solvens II regulering på forsikringsområdet vil påvirke realkreditinstitutsystemet, fordi forsikringsbranchens investeringer i danske realkreditobligationer nu skal kapitalbelastes ud fra et risikosynspunkt. Dette sker for at beskytte forsikringstagerne, men det betyder samtidig, at en nedgradering eller et såkaldt "negativt outlook" fra et ratingbureau kan få hurtigere og mere omfattende konsekvenser, da det kan betyde, at de pågældende obligationer bliver uinteressante for forsikringsbranchen.

Fra dansk side er der arbejdet for, at dansk realkredit skal have en rimelig behandling under Solvens II, således at kapitalkravet til investeringen afspejler den reelle risiko, som er forbundet med dansk realkredit. Det ser i et vist omfang ud til at lykkes.

4. Om statistikken

Markedsudviklingsartiklen er baseret på indberettede årsregnskaber m.v. for realkreditinstitutter i Danmark. Der er tale om instituttal, medmindre andet er anført.

I denne artikel er fokus på udviklingen i udvalgte regnskabsposter og nøgletal på sektorniveau og på den bagvedliggende udvikling i de enkelte realkreditinstitutter. På et senere tidspunkt vil Finanstilsynet publicere "Statistisk materiale for realkreditinstitutter".

Publikationen indeholder flere indberettede oplysninger fra realkreditinstitutternes årsindberetning 2011. Endvidere følger en opdatering af nøgletal i femårsoversigten fordelt på de enkelte institutter i nøgletalsdatabasen på Finanstilsynets hjemmeside.

Alle realkreditinstitutter er omfattet af statistikken.

5. Appendiks

Appendiks 1. Realkreditinstitutternes årsregnskaber 2007-2011

Mio. kr.	2007	2008	2009	2010	2011	Ændring	
						2007-2011	2010-2011
Resultat poster (uddrag)							
Netto renteindtægter	13.974	15.389	18.583	17.589	17.353	4,4%	-1,3%
Udbytte af aktier mv.	247	187	90	69	74	-21,4%	7,2%
Netto gebyrindtægter	-1.050	-1.349	-1.299	-1.526	-1.884	12,4%	23,5%
Netto rente- og gebyrindtægter	13.171	14.227	17.374	16.133	15.543	3,4%	-3,7%
Kursreguleringer	272	-5.817	3.407	-1.222	-2.761	-259,0%	125,9%
Udgifter til personale og adm.	4.817	4.995	5.243	5.064	5.131	1,3%	1,3%
Nedskrivninger på udlån m.v.	-101	1.285	4.599	2.431	2.841	*	16,9%
Resultat af kapitalandele	2.489	319	-3.403	2.640	650	-23,5%	-75,4%
Resultat før skat	10.767	2.023	7.023	9.542	4.812	-14,9%	-49,6%
Skat	2.624	1.218	2.154	1.714	884	-19,6%	-48,4%
Årets resultat	8.143	805	4.870	7.827	3.929	-13,6%	-49,8%
Balance poster (uddrag)							
Tilgodehavender hos kreditinstitutter	385.375	438.955	542.598	585.169	623.011	10,1%	6,5%
Udlån	1.995.971	2.173.627	2.327.574	2.409.608	2.501.477	4,6%	3,8%
Obligationer	186.378	147.839	164.265	175.771	188.376	0,2%	7,2%
Aktier m.v.	9.489	4.372	5.015	5.705	4.265	-14,8%	-25,2%
Kapitalandele i tilknyttede virksomheder	19.948	24.901	28.265	29.300	29.998	8,5%	2,4%
Aktiver i midlertidig besiddelse	14	141	1.386	1.640	1.835	165,2%	11,9%
Andre aktiver	17.082	20.310	23.348	24.909	27.130	9,7%	8,9%
Aktiver i alt	2.620.657	2.819.007	3.101.744	3.239.355	3.387.676	5,3%	4,6%
Gæld til kreditinstitutter	345.343	477.632	612.182	633.018	663.536	14,0%	4,8%
Udstedte obligationer	2.037.097	2.107.714	2.249.942	2.362.252	2.473.733	4,0%	4,7%
Øvrige ikke- afledte finansielle forpligtelser til dagsværdi	30.560	19.823	3.812	4.394	4.421	-32,1%	0,6%
Aktuelle skatteforpligtelser	285	417	1.299	421	228	-4,4%	-45,8%
Andre passiver	56.177	63.499	67.456	65.460	67.536	3,8%	3,2%
Gæld i alt	2.469.476	2.669.091	2.934.709	3.067.944	3.211.921	5,4%	4,7%
Hensatte forpligtelser i alt	2.266	1.581	1.574	1.398	1.371	-9,6%	-1,9%
Efterstillede kapitalindskud	16.114	14.922	26.646	23.294	23.954	8,3%	2,8%
Aktiekapital/andelskapital/garantikapital	5.140	5.190	5.236	5.260	5.275	0,5%	0,3%
Andre reserver	88.009	93.251	94.097	106.222	121.779	6,7%	14,6%
Overført overskud eller underskud	39.214	34.705	39.298	35.053	23.189	-10,0%	-33,8%
Egenkapital	132.800	133.414	138.815	146.719	150.429	2,5%	2,5%
Balance	2.620.657	2.819.007	3.101.744	3.239.355	3.387.676	5,3%	4,6%

Anm.: *kan ikke beregnes.

Kilde: Indberetninger til Finanstilsynet.

Appendiks 2. Realkreditinstitutternes årsregnskaber på institutniveau 2011

Mio. kr.	Nykredit Realkredit	Realkredit Danmark	BRFKredit	Totalkredit	DLR Kredit	LR Realkredit	Nordea Kredit	FIH Realkredit	Alle
Resultat poster (uddrag)									
Netto renteindtægter	4.764	4.746	1.573	2.787	1.242	167	2.068	6	17.353
Udbytte af aktier mv.	61	0	5	0	1	7	0	0	74
Netto gebyrindtægter	647	-488	-84	-1.152	-298	-24	-485	0	-1.884
Netto rente- og gebyrindtægter	5.472	4.258	1.494	1.636	944	150	1.583	6	15.543
Kursreguleringer	-2.399	125	-66	-73	-259	-49	-40	-1	-2.762
Udgifter til personale og adm.	2.711	761	834	366	188	28	236	7	5.131
Nedskrivninger på udlån m.v.	570	1.055	322	447	141	22	284	0	2.841
Resultat af kapitalandele	774	1	-124	0	0	0	-1	0	650
Resultat før skat	-83	2.566	148	749	369	52	1.009	3	4.813
Skat	-345	642	38	188	94	13	253	1	884
Årets resultat	261	1.923	110	562	275	39	756	2	3.928
Balance poster (uddrag)									
Kassebeholdning og anfordringstilgodehavender hos centralbanker	4.540	23	54	0	289	0	1	0	4.907
Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbank	515.100	32.432	6.854	14.565	12.866	976	40.152	67	623.012
Udlån	605.649	724.541	202.410	481.093	133.211	13.480	340.877	215	2.501.476
Obligationer	68.621	17.289	3.148	86.512	7.624	86	5.001	96	188.377
Aktier m.v.	3.264	0	258	0	45	699	0	0	4.266
Kapitalandele i associerede virksomheder	149	9	58	0	0	0	11	0	227
Kapitalandele i tilknyttede virksomheder	28.714	201	1.083	0	0	0	0	0	29.998
Grunde og bygninger i alt	20	155	388	0	80	0	0	0	643
Øvrige materielle aktiver	309	5	11	0	5	1	1	0	332
Aktuelle skatteaktiver	344	0	1	0	0	5	15	0	365
Udskudte skatteaktiver	662	0	19	2	2	4	0	0	689
Aktiver i midlertidig besiddelse	451	317	559	115	156	2	235	0	1.835
Andre aktiver	18.913	1.464	772	4.100	654	135	1.090	2	27.130
Periodeafgrænsningsposter	201	10	34	11	12	0	3	0	271
Aktiver i alt	1.251.073	776.446	215.652	586.397	154.946	15.389	387.392	381	3.387.676
Gæld til kreditinstitutter og centralbanker	89.065	20.668	5.199	480.544	4.513	0	63.547	0	663.536
Udstedte obligationer	1.061.175	695.080	194.484	78.328	129.949	11.551	302.951	215	2.473.733
Øvrige ikke-afledte finansielle forpligtelser til dagsværdi	4.421	0	0	0	0	0	0	0	4.421
Aktuelle skatteforpligtelser	0	85	0	124	19	0	0	1	229
Andre passiver	29.172	13.679	3.668	10.478	4.832	529	5.132	46	67.536
Periodeafgrænsningsposter	0	0	5	0	3	0	4	0	12
Gæld i alt	1.183.832	729.512	203.389	569.474	141.737	12.080	371.634	262	3.211.920
Hensatte forpligtelser i alt	967	217	182	5	1	0	0	0	1.372
Efterstillede kapitalindskud	10.965	2.045	2.223	3.100	5.622	0	0	0	23.955
Aktiekapital/andelskapital/garantikapital	1.182	630	306	799	470	70	1.717	100	5.274
Overkurs ved emission	0	0	102	0	0	0	0	0	102
Akkumulerede værdiændringer	2	49	9	0	24	0	0	0	84
Andre reserver	49.875	43.993	9.331	13.019	2.348	3.203	10	0	121.779
Overført overskud eller underskud	4.251	0	110	0	4.744	35	14.030	18	23.188
Egenkapital	55.310	44.672	9.859	13.818	7.586	3.308	15.758	118	150.429
Balance	1.251.073	776.446	215.652	586.397	154.946	15.389	387.392	381	3.387.676

Ann.: Nykredit Realkredit A/S udsteder obligationer, der finansieret udlånet i Totalkredit. I balancen indgår dette som et tilgodehavende hos kreditinstitutter.

Kilde: Indberetninger til Finanstilsynet.

Appendiks 3. Udviklingen i kapital og risikovægtede poster 2007-2011

Mio. kr.	2007	2008	2009	2010	2011	Ændring	
						2007-2011	2010-2011
Kernekapital	131.198	130.812	151.625	158.437	161.494	4,2%	1,9%
Basiskapital	142.468	139.680	156.106	161.287	164.602	2,9%	2,1%
Risikovægtede poster	1.182.405	690.002	766.066	808.009	871.528	-5,9%	7,9%
Balance	2.620.657	2.819.007	3.101.744	3.239.355	3.387.676	5,3%	4,6%

Kilde: Indberetning til Finanstilsynet.

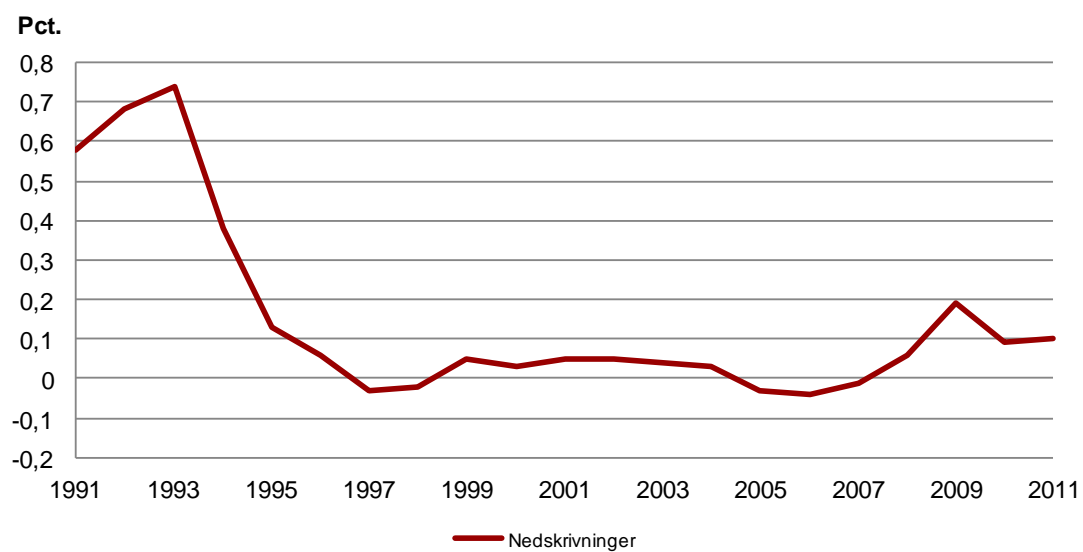
Appendiks 4. Realkreditinstitutternes nøgletal 2007-2011

<i>Pct.</i>	<i>2007</i>	<i>2008</i>	<i>2009</i>	<i>2010</i>	<i>2011</i>
Solvensprocent	12,06	20,25	20,37	19,95	18,87
Kernekapitalprocent	11,11	18,96	19,80	19,59	18,52
Egenkapitalforrentning før skat	8,41	1,53	5,16	6,69	3,25
Egenkapitalforrentning efter skat	6,35	0,61	3,60	5,48	2,64
Indtjening pr. omkostningskrone	3,07	1,30	1,67	2,17	1,55
Valutaposition	2,09	2,55	3,09	1,72	2,24
Akkumuleret nedskrivningsprocent	0,11	0,11	0,22	0,25	0,28
Årets tabs- og nedskrivningsprocent	-0,03	0,09	0,20	0,09	0,10
Årets udlånvækst	9,57	7,98	5,38	3,21	2,04
Udlån i forhold til egenkapital	14,83	16,10	16,75	16,43	16,57

Anm.: Nøgletallene er beregnet på baggrund af de institutter, der eksisterede i de enkelte år. Årets udlånvækst er baseret på nominelle værdier.

Kilde: Indberetninger til Finanstilsynet.

Appendiks 5. Realkreditinstitutternes nedskrivningsprocenter 1991-2011

Kilde: Årsregnskaber samt indberetninger til Finanstilsynet.